

EL BALANCI

> Irene Tarrés i Canimans
gemire@hotmail.com

«L'art començà amb la caiguda dels àngels.»
Holan

A la Sara cada cop l'avorreixen més les calades calmades al *tabac de liar*. Per això continua degustant la rapidesa dels *nexts*, o dels *camels*. Asseguda al balancí, deixant reposar la mirada sobre els caps que, del balcó estant, se li apareixen i desapareixen en una perspectiva interessant de distanciada altitud, fuma.

La Sara es pregunta si n'hi hauria prou amb les imatges si no hi hagués paraules al món

A la Sara abans li semblava que el que li deien les imatges podia també dir-ho ella. Com si tingués vida pròpia, la bellesa fugí però li sembla impossible que pugui morir. Ha trobat feina en una galeria d'art; demà és el seu primer dia. No ha de fer res més que ser a la sala i esperar que entri algun client. Això és el que li ha dit l'amo de la galeria, però no la tranquil·litza recordar la simplicitat de les seves funcions.

A la Sara abans li havien fet creure que l'art no tenia temps, però quan n'hi donem en té, com tot, pensa. Vol fer la foto, per lliurar-la a temps i sobretot perquè demà comença a treballar i, encara que s'adoni de la màgia d'aquest pensament, creu que si espera a demà alguna cosa haurà canviat que li impedirà fer una bona foto. Un seu amic de París, en Jean, podria incloure-la en una exposició de joves artistes. Recorda que una vegada li va elogiar les seves fotografies, perquè, deia, eren minimalistes. Però ella sap que si s'apropa als detalls és només perquè la seva companyia l'allunya de la idea vaga de perfecció, que intueix i tem alhora.

Amb el balanceig, els peus nus s'engrandeixen i es fan minúsculs com una nou, i els ulls reposen com davant d'una pel·lícula en blanc i negre. Li agrada anar descalça, encara que sigui hivern. L'univers, pensa, és com un balancí, que s'expandeix fins que un dia decideixi que ja és hora de tornar als orígens, i ella, pensa, és un corc, que neix, mor i rosegua, mentre viu amunt i avall la dansa de la il·lusió. Veu arribar la Lidia, amb la seva gorra vermella i la motxilla; deu ser tard, doncs. Li ve al cap una frase que va copiar i penjar al suro de la seva habitació, alguna cosa sobre «fer allò que vols fer quan ho vols fer» i s'aixeca, no pot aplaçar-ho més. Baixa al carrer, i camina. Tot de gent esvalotada, amb pancartes i monopatins, i eslògans a favor de l'art al carrer, es manifesten. Li sembla que s'allunya, però són ells qui segueixen carrer avall. Sempre és lluny de tothom, tret que els observi amb distància.

S'asseu en un banc, però l'atabala l'enrenou d'una tarda laboral de desembre, amb guspires d'estímuls nadalencs a l'aire. L'espai es balanceja. Agitats, els peus dels vianants van rosegant (se n'adonen?) la matèria, l'únic destí de la qual és, segur, la gravetat.

De camí cap a casa nota com la llum es va afeblint i els objectes i les cares embelleixen amb l'últim regal del sol, com el fang que s'asseca però encara reclama el dret a la fertilitat. Algunes parades del mercat han sucumbit ja a la foscor, i els venedors van

abandonant l'espai, ara ocupat per les sobres del seu dia, acabat. Caixes buides, fulles d'escarola, tomates mig podrides, papers de diari arrugats, són senyals orfes que demà seran reemplaçats pels fruits del dia, disposats a canviar d'amo. A una cantonada, al peu d'una de les columnes de pedra del mercat de la Boqueria, un parell d'espardenyes sobre un grapat d'escombraries li criden l'atenció. En realitat, es tracta d'una sabata vella, sense sola ni cordons, de color marró, i d'una espardenya de quadres grisos, bastant nova; reposen sobre peles de mandarina i restes d'hortalisses, impregnades dels raigs de llum ocre que ajuda a ressaltar el contrast. Tira una foto, una altra i una altra. Rere l'objectiu s'oblida de tot, excepte del temps: ha de captar aquest moment, abans que canviï la llum.

A la Sara l'insomni no la preocupa com a d'altra gent. Amb l'encenedor mira l'hora al despertador de la tauleta de nit: les 4. Encara falten sis hores. S'aixeca per anar a la cuina a buscar un got d'aigua. Mentre es refresca la gola seca pel fred de la nit urbana, un fil prim de llum sota la porta de l'habitació de la Lídia l'arrossega, com si estigués hipnotitzada, i s'atura davant de la porta amb el got a la mà, en silenci. No se sent res, una escalfor suau travessa la porta que ara obre, amb cautela, i espia. S'ha adormit amb l'estufa i el llum encesos. S'hi acosta, tanca l'estufa i la mira. Té les galtes vermelles sota les ulleres; les hi treu, i arrenca amb compte el llibre obert de sota les mans, calentes. Si ara es despertés, es trencaria l'encant d'aquesta proximitat. La tapa amb la manta, tanca el llum i se'n torna a la seva habitació.

Els peus del balancí, els seus peus i els barrots del balcó són els únics detalls que sortien a la foto

La Sara es pregunta si n'hi hauria prou amb les imatges si no hi hagués paraules al món. Fa uns anys va intentar fer una novel·la, però ho va haver de deixar, perquè es va adonar que seria un desastre. Pensar que era massa jove és una excusa a la que no li agrada recórrer. També se sent fracassar amb la fotografia i té 25 anys. Hi ha coses que no es guanyen amb els anys i, encara que les puguis perdre, les has hagut de tenir sempre. Aquesta certesa la va tenir per primer cop als 10 anys quan, després d'assistir a un concert d'una violinista excel·lent, una d'aquelles ments excepcionals que passen del pit de la mare a l'art sense necessitat de la consciència, va saber que, per molt que si esforcés, ella mai arribaria a ser com aquella dona. La seva mare l'ha intentat convèncer que el fracàs és una fal·làcia, un invent de la seva consciència. I potser en part ha funcionat i per això de vegades no rebutja la tossuderia dels seus impulsos. No tanca els ulls. A la Sara li agrada mirar la foscor i imaginar cares al seu voltant. Un amant desconegut li besa els braços, li aparta els cabells, suaument, i li acaricia el coll.

* * *

El carrer comença a desposseir-se de la solitud de la nit, regnada pels llums nadalencs. Una noia de cabells llargs topa amb el senyor de la gorra, que caminava en direcció oposada i, com ella, amb la mirada baixa. Té son, ha dormit poc i amb malsons, que ja ha oblidat. Fa dues setmanes que va enviar la foto i encara no ha rebut resposta. Fa dues setmanes que treballa a la galeria i no li desagrada; és qüestió d'acostumar-s'hi. Passen dos *skaters*; quines hores són aquestes de patinar? Una furgoneta els barra el pas; dos nois descarreguen caixes de carn congelada. Potser valdria més que se'n tornés al llit i provés de dormir una mica. Encara és aviat i fa fred aquí fora.

El balancí

—Que vols agafar una pulmonia o què?

Merda!, s'ha adormit i arribarà tard a la feina.

—Ah!, mira, una carta per tu. —La Lídia li dóna el sobre blanc, sense remitent, però amb el timbrat francès.— Fes el que vulguis, però jo entro, que em congelo.

No obre el sobre de seguida i prefereix apartar la mirada uns moments: ja no hi ha pressa. Un repartidor de pizzes aparca a la vorera del davant. És la resposta d'en Jean, esclara. La veïna del tercer treu el cap pel balc—És d'en Jean?

Sí, és d'en Jean, li diu, i també que el sobre va arribar tard, fora de termini. No han pogut incloure la foto.

—Merda! Però, com pot ser? Si ho vas enviar...

Però diu que li ha agradat la foto (Se n'hauria d'alegrar?, rumia).

—Quina llàstima! Amb la feina que vas tenir... Era la de les sabates, no?

Assenteix (menteix). En realitat en va enviar una altra, la que va fer l'endemà, el seu primer dia de feina. La va tirar d'aquí estant. Els peus del balancí, els seus peus i els barrots del balcó són els únics detalls que sortien a la foto.

El repartidor de pizzes engega la moto i surt esperitat. Quasi atropella la vella de la jaqueta verda, que camina amb el cap cot. S'aixeca del balancí: és hora d'anar a treballar, si no vol que l'acomiadin. Encara que potser ja és massa tard, pensa ara la Sara. ó i uns moments després el noi de la gorra vermella empeny la porta amb la pizza a l'altra mà. Encén un *camel*. Es balanceja.

